

Snedronningen

Første historie,

der handler om spejlet og stumperne.

Se så! nu begynder vi. Når vi er ved enden af historien, ved vi mere, end vi nu ved, for det var en ond trolld! det var en af de allerværste, det var "djævelen"! En dag var han i et rigtigt godt humør, thi han havde gjort et spejl, der havde den egenskab, at alt godt og smukt, som spejlede sig deri, svandt der sammen til næsten ingenting, men hvad der ikke duede og tog sig ilde ud, det trådte ret frem og blev endnu værre. De dejligste landskaber så ud deri som kogt spinat, og de bedste mennesker blev ækle eller stod på hovedet uden mave, ansigterne blev så fordrejede, at de var ikke til at kende, og havde man en fregne, så kunne man være så vis på, at den løb ud over næse og mund. Det var udmærket morsomt, sagde "djævelen." Gik der nu en god from tanke gennem et menneske, da kom der et grin i spejlet, så trolddjævelen måtte le af sin kunstige opfindelse. Alle de som gik i troldskole, for han holdt troldskole, de fortalte rundt om, at der var sket et mirakel; nu kunne man først se, mente de, hvorledes verden og menneskene rigtigt så ud. De løb omkring med spejlet, og til sidst var der ikke et land eller et menneske, uden at det havde været fordrejet deri. Nu ville de også flyve op mod Himmelen selv for at gøre nar af englene og "Vorherre." Jo højere de fløj med spejlet, des stærkere grinede det, de kunne næppe holde fast på det; højere og højere fløj de, nærmere Gud og englene; da sitrede spejlet så frygteligt i sit grin, at det fór dem ud af hænderne og styrtede ned mod jorden, hvor det gik i hundrede millioner, billioner og endnu flere stykker, og da just gjorde det megen større ulykke end før; thi nogle stykker var knap så store som et sandkorn, og disse fløj rundt om i den vide verden, og hvor de kom folk i øjnene, der blev de siddende, og da så de mennesker alting forkert, eller havde kun øjne for hvad der var galt ved en ting, thi hvert lille spejlgran havde beholdt samme kræfter, som det hele spejl havde; nogle mennesker fik endogså en lille spejlstump ind i hjertet, og så var det ganske grueligt, det hjerte blev ligesom en klump is. Nogle spejlstykker var så store, at de blev brugt til rudeglas, men gennem den rude var det ikke værd at se sine venner; andre stykker kom i briller, og så gik det dårligt, når folk tog de briller på for ret at se og være

retfærdige; den onde lo, så hans mave revnede, og det kildede ham så dejligt. Men ude fløj endnu små glasstumper om i luften. Nu skal vi høre!

Anden historie.

En lille dreng og en lille pige.

Inde i den store by, hvor der er så mange huse og mennesker, så at der ikke bliver plads nok til, at alle folk kan få en lille have, og hvor derfor de fleste må lade sig nøje med blomster i urtepotter, der var dog to fattige børn som havde en have noget større end en urtepotte. De var ikke broder og søster, men de holdt lige så meget af hinanden, som om de var det. Forældrene boede lige op til hinanden; de boede på to tagkamre; der, hvor taget fra det ene nabohus stødte op til det andet og vandrenden gik langs med tagskæggene, der vendte fra hvert hus et lille vindue ud; man behøvede kun at skræve over renden, så kunne man komme fra det ene vindue til det andet.

Forældrene havde udenfor hver en stor trækasse, og i den voksede køkkenurter, som de brugte, og et lille rosentræ; der var ét i hver kasse, det voksede så velsignet. Nu fandt forældrene på at stille kasserne således tværs over renden, at de næsten nåede fra det ene vindue til det andet og så ganske livagtig ud som to blomstervolde. Ærterankerne hang ned over kasserne, og rosentræerne skød lange grene, snoede sig om vinduerne, bøjede sig mod hinanden: Det var næsten som en æresport af grønt og af blomster. Da kasserne var meget høje, og børnene vidste, at de ikke måtte krybe op, så fik de tit lov hver at stige ud til hinanden, sidde på deres små skamler under roserne, og der legede de nu så prægtigt.

Om vinteren var jo den fornøjelse forbi. Vinduerne var tit ganske tilfrosne, men så varmede de kobberskillinger på kakkellovnen, lagde den hede skilling på den frosne rude, og så blev der et dejligt kighul, så rundt, så rundt; bag ved tittede et velsignet mildt øje, et fra hvert vindue; det var den lille dreng og den lille pige. Han hed Kay og hun hed Gerda. Om sommeren kunne de i ét spring komme til hinanden, om vinteren måtte de først de mange trapper ned og de mange trapper op; ude føg sneen.

"Det er de hvide bier, som sværmer," sagde den gamle bedstemoder.

"Har de også en bidronning?" spurgte den lille dreng,

for han vidste, at imellem de virkelige bier er der sådan en.

"Det har de!" sagde bedstemoderen. "Hun flyver der, hvor de sværmer tættest! hun er størst af dem alle, og aldrig bliver hun stille på jorden, hun flyver op igen i den sorte sky. Mangen vinternat flyver hun gennem byens gader og kigger ind af vinduerne, og da fryser de så underligt, ligesom med blomster."

"Ja, det har jeg set!" sagde begge børnene og så vidste de, at det var sandt.

"Kan snedronningen komme herind?" spurgte den lille pige.

"Lad hende kun komme," sagde drengen, "så sætter jeg hende på den varme kakkellovn, og så smelter hun."

Men bedstemoderen glattede hans hår og fortalte andre historier.

Om aften da den lille Kay var hjemme og halv afklædt, krøb han op på stolen ved vinduet og tittede ud af det lille hul; et par snefnug faldt derude, og en af disse, den allerstørste, blev liggende på kanten af den ene blomsterkasse; snefnugget voksede mere og mere, den blev til sidst til et helt fruentimmer, klædt i de fineste, hvide flor, der var som sammensat af millioner stjerneagtige fnug. Hun var så smuk og fin, men af is, den blændende, blinkende is, dog var hun levende; øjnene stirrede som to klare stjerner, men der var ingen ro eller hvile i dem. Hun nikkede til vinduet og vinkede med hånden. Den lille dreng blev forskrækket og sprang ned af stolen, da var det, som der udenfor fløj en stor fugl forbi vinduet.

Næste dag blev det klar frost, - og så kom foråret, solen skinnede, det grønne pippede frem, svalerne byggede rede, vinduerne kom op, og de små børn sad igen i deres lille have højt oppe i tagrenden over alle etagerne.

Roserne blomstrede den sommer så mageløst; den lille pige havde lært en salme, og i den stod der om roser, og ved de roser tænkte hun på sine egne; og hun sang den for den lille dreng, og han sang den med:

"Roserne vokser i dale,
der får vi barn Jesus i tale!"

Og de små holdt hinanden i hænderne, kyssede roserne og så ind i Guds klare solskin og talte til det, som om Jesusbarnet var der. Hvor det var dejlige sommerdage, hvor det var velsignet at være ude ved de friske rosentræer, der aldrig syntes at ville holde op med at blomstre.

Kay og Gerda sad og så i billedbogen med dyr og fugle, da var det - klokken slog akkurat fem på det

store kirketårn, - at Kay sagde: "Av! det stak mig i hjertet! og nu fik jeg noget ind i øjet!"

Den lille pige tog ham om halsen; han plirede med øjnene; nej, der var ikke noget at se.

"Jeg tror, det er borte!" sagde han; men borte var det ikke. Det var just sådant et af disse glaskorn, der sprang fra spejlet, troldspejlet, vi husker det nok, det fæle glas, som gjorde at alt stort og godt, der afspejlede sig deri, blev småt og hæsligt, men det onde og slette trådte ordentlig frem, og hver fejl ved en ting blev straks til at bemærke. Den stakkels Kay han havde også fået et gran lige ind i hjertet. Det ville snart blive ligesom en isklump. Nu gjorde det ikke ondt mere, men det var der.

"Hvorfor græder du?" spurgte han. "Så ser du styg ud! jeg fejler jo ikke noget! Fy!" råbte han lige med ét: "Den rose dér er gnavet af en orm! og se, den dér er jo ganske skæv! det er i grunden nogle ækle roser! de ligner kasserne, de står i!" og så stødte han med foden hårdt imod kassen og rev de to roser af.

"Kay, hvad gør du!" råbte den lille pige; og da han så hendes forskrækkelse, rev han endnu en rose af og løb så ind af sit vindue bort fra den velsignede lille Gerda.

Når hun siden kom med billedbogen, sagde han, at den var for pattebørn, og fortalte bedstemoderen historier, kom han altid med et men - kunne han komme til det, så gik han bag efter hende, satte briller på og talte ligesom hun; det var ganske akkurat, og så lo folk af ham. Han kunne snart tale og gå efter alle mennesker i hele gaden. Alt, hvad der var aparte hos dem og ikke kønt, det vidste Kay at gøre bagefter, og så sagde folk: "Det er bestemt et udmærket hoved, han har den dreng!" men det var det glas, han havde fået i øjet, det glas der sad i hjertet, derfor var det, han drillede selv den lille Gerda, som med hele sin sjæl holdt af ham.

Hans lege blev nu ganske anderledes end før, de var så forstandige: - En vinterdag, som snefnuggene fæg, kom han med et stort brændglas, holdt sin blå frakkeflig ud og lod snefnuggene falde på den.

"Se nu i glasset, Gerda!" sagde han, og hvert snefnug blev meget større og så ud, som en prægtig blomst eller en tikantet stjerne; det var dejligt at se på.

"Ser du, hvor kunstigt!" sagde Kay, "det er meget interessantere end med de virkelige blomster! og der er ikke en eneste fejl ved dem, de er ganske akkurate, når de blot ikke smelter!"

Lidt efter kom Kay med store handsker og sin slæde på ryggen, han råbte Gerda lige ind i ørene: "Jeg har fået lov at køre på den store plads, hvor de andre leger!" og

af sted var han.

Derhenne på pladsen bandt tit de kækkeste drenge deres slæde fast ved bondemandens vogn og så kørte de et godt stykke med. Det gik just lystigt. Som de bedst legede, kom der en stor slæde; den var ganske hvidmalet, og der sad i den en, indsvøbt i en lodden hvid pels og med hvid lodden hue; slæden kørte pladsen to gange rundt, og Kay fik gesvindt sin lille slæde bundet fast ved den, og nu kørte han med. Det gik raskere og raskere lige ind i den næste gade; den, som kørte, drejede hovedet, nikkede så venligt til Kay, det var ligesom om de kendte hinanden; hver gang Kay ville løsne sin lille slæde, nikkede personen igen, og så blev Kay siddende; de kørte lige ud af byens port. Da begyndte sneen således at vælte ned, at den lille dreng ikke kunne se en hånd for sig, men han fór af sted, da slap han hurtigt snoren, for at komme løs fra den store slæde, men det hjalp ikke, hans lille køretøj hang fast, og det gik med vindens fart. Da råbte han ganske højt, men ingen hørte ham, og sneen føg og slæden fløj af sted; imellem gav den et spring, det var, som om han fór over grøfter og gærder. Han var ganske forskrækket, han ville læse sit fadervor, men han kunne kun huske den store tabel.

Snefnuggene blev større og større, til sidst så de ud, som store hvide høns; med ét sprang de til side, den store slæde holdt, og den person, som kørte i den, rejste sig op, pelsen og huen var af bare sne; en dame var det, så høj og rank, så skinnende hvid, det var snedronningen.

"Vi er kommet godt frem!" sagde hun, "men er det at fryse! kryb ind i min bjørnepels!" og hun satte ham i slæden hos sig, slog pelsen om ham, det var, som om han sank i en snedrive.

"Fryser du endnu!" spurgte hun, og så kyssede hun ham på panden. Uh! det var koldere end is, det gik ham lige ind til hans hjerte, der jo dog halvt var en isklump; det var, som om han skulle dø; - men kun et øjeblik, så gjorde det just godt; han mærkede ikke mere til kulden rundt om.

"Min slæde! glem ikke min slæde!" det huskede han først på; og den blev bundet på en af de hvide høns, og den fløj bagefter med slæden på ryggen. Snedronningen kyssede Kay endnu en gang, og da havde han glemt lille Gerda og bedstemoder og dem alle derhjemme.

"Nu får du ikke flere kys!" sagde hun, "for så kyssede jeg dig ihjel!"

Kay så på hende, hun var så smuk, et klogere, dejligere

ansigt kunne han ikke tænke sig, nu syntes hun ikke af is, som dengang hun sad uden for vinduet og vinkede ad ham; for hans øjne var hun fuldkommen, han følte sig slet ikke bange, han fortalte hende at han kunne hovedregning, og det med brøk, landenes kvadratmil og "hvor mange indvånere," og hun smilte altid; da syntes han, det var dog ikke nok, hvad han vidste, og han så op i det store, store luftrum og hun fløj med ham, fløj højt op på den sorte sky, og stormen susede og brusede, det var, som sang den gamle viser. De fløj over skove og søer, over have og lande; nedenunder susede den kolde blæst, ulvene hylede, sneen gnistrede, hen over den fløj de sorte skrigende krager, men ovenover skinnede månen så stor og klar, og på den så Kay den lange, lange vinternat; om dagen sov han ved snedronningens fødder.

Tredje historie.

Blomsterhaven hos konen, som kunne trolddom.

Men hvorledes havde den lille Gerda det, da Kay ikke mere kom? Hvor var han dog? - Ingen vidste det, ingen kunne give besked. Drengene fortalte kun, at de havde set ham binde sin lille slæde til en prægtig stor, der kørte ind i gaden og ud af byens port. Ingen vidste, hvor han var, mange tårer flød, den lille Gerda græd så dybt og længe; - så sagde de, at han var død, han var sunket i floden, der løb tæt ved byen; oh, det var ret lange, mørke vinterdage.

Nu kom våren med varmere solskin.

"Kay er død og borte!" sagde den lille Gerda.

"Det tror jeg ikke!" sagde solskinnet.

"Han er død og borte!" sagde hun til svalerne.

"Det tror jeg ikke!" svarede de, og til sidst troede den lille Gerda det ikke heller.

"Jeg vil tage mine nye, røde sko på," sagde hun en morgenstund, "dem Kay aldrig har set, og så vil jeg gå ned til floden og spørge den ad!"

Og det var ganske tidligt; hun kyssede den gamle bedstemoder, som sov, tog de røde sko på og gik ganske ene ud af porten til floden.

"Er det sandt, at du har taget min lille legebroder? Jeg vil forære dig mine røde sko, dersom du vil give mig ham igen!"

Og bølgerne, syntes hun, nikkede så underligt; da tog hun sine røde sko, det kæreste hun havde, og kastede dem begge to ud i floden, men de faldt tæt inde ved bredden, og de små bølger bare dem straks i land til hende, det var ligesom om floden ikke ville tage det kæreste hun havde, da den jo ikke havde den lille Kay; men hun troede nu, at hun ikke kastede skoene langt

nok ud, og så krøb hun op i en båd, der lå i sivene, hun gik helt ud i den yderste ende og kastede skoene; men båden var ikke bundet fast, og ved den bevægelse, hun gjorde, gled den fra land; hun mærkede det og skyndte sig for at komme bort, men før hun nåede tilbage, var båden over en alen ude, og nu gled den hurtigere af sted.

Da blev den lille Gerda ganske forskrækket og gav sig til at græde, men ingen hørte hende uden gråspurvene, og de kunne ikke bære hende i land, men de fløj langs med bredden og sang, ligesom for at trøste hende: "Her er vi! her er vi!" Båden drev med strømmen; den lille Gerda sad ganske stille i de bare strømper; hendes små røde sko flød bagefter, men de kunne ikke nå båden, den tog stærkere fart.

Smukt var der på begge bredder, dejlige blomster, gamle træer og skrænter med får og køer, men ikke et menneske at se.

"Måske bærer floden mig hen til lille Kay," tænkte Gerda og så blev hun i bedre humør, rejste sig op og så i mange timer på de smukke grønne bredder; så kom hun til en stor kirsebærhave, hvor der var et lille hus med underlige røde og blå vinduer, forresten stråtag og udenfor to træsoldater, som skuldrede for dem, der sejlede forbi.

Gerda råbte på dem, hun troede, at de var levende, men de svarede naturligvis ikke; hun kom dem ganske nær, floden drev båden lige ind imod land.

Gerda råbte endnu højere, og så kom ud af huset en gammel, gammel kone, der støttede sig på en krogkæp; hun havde en stor solhat på, og den var bemalet med de dejligste blomster.

"Du lille stakkels barn!" sagde den gamle kone; "hvorledes er du dog kommet ud på den store, stærke strøm, drevet langt ud i den vide verden!" og så gik den gamle kone helt ud i vandet, slog sin krogkæp fast i båden, trak den i land og løftede den lille Gerda ud.

Og Gerda var glad ved at komme på det tørre, men dog lidt bange for den fremmede, gamle kone.

"Kom dog og fortæl mig, hvem du er, og hvorledes du kommer her!" sagde hun.

Og Gerda fortalte hende alting; og den gamle rystede med hovedet og sagde "Hm! hm!" og da Gerda havde sagt hende alting og spurgt om hun ikke havde set lille Kay, sagde konen, at han var ikke kommet forbi, men han kom nok, hun skulle bare ikke være bedrøvet, men smage hendes kirsebær, se hendes blomster, de var smukkere end nogen billedbog, de kunne hver fortælle en hel historie. Så tog hun Gerda ved hånden, de gik

ind i det lille hus, og den gamle kone lukkede døren af. Vinduerne sad så højt oppe og glassene var røde, blå og gule; dagslyset skinnede så underligt derinde med alle kulører, men på bordet stod de dejligste kirsebær, og Gerda spiste så mange hun ville, for det turde hun. Og mens hun spiste, kæmmede den gamle kone hendes hår med en guldkam, og håret krøllede og skinnede så dejligt gult rundt om det lille, venlige ansigt, der var så rundt og så ud som en rose.

"Sådan en sød lille pige har jeg rigtig længtes efter," sagde den gamle. "Nu skal du se, hvor vi to godt skal komme ud af det!" og alt som hun kæmmede den lille Gerdas hår, glemte Gerda mere og mere sin plejebroder Kay; for den gamle kone kunne trolddom, men en ond trold var hun ikke, hun troldede bare lidt for sin egen fornøjelse, og nu ville hun gerne beholde den lille Gerda. Derfor gik hun ud i haven, strakte sin krogkæp ud mod alle rosentræerne, og, i hvor dejligt de blomstrede, sank de dog alle ned i den sorte jord og man kunne ikke se, hvor de havde stået. Den gamle var bange for, at når Gerda så roserne, skulle hun tænke på sine egne og da huske lille Kay og så løbe sin vej.

Nu førte hun Gerda ud i blomsterhaven. - Nej! hvor her var en duft og dejlighed! alle de tænkelige blomster, og det for enhver årstid, stod her i det prægtigste flor; ingen billedbog kunne være mere broget og smuk. Gerda sprang af glæde, og legede, til solen gik ned bag de høje kirsebærtræer, da fik hun en dejlig seng med røde silkedyner, de var stoppet med blå violer, og hun sov og drømte der så dejligt, som nogen dronning på sin bryllupsdag.

Næste dag kunne hun lege igen med blomsterne i det varme solskin, - således gik mange dage. Gerda kendte hver blomst, men i hvor mange der var, syntes hun dog, at der manglede en, men hvilken vidste hun ikke. Da sidder hun en dag og ser på den gamle kones solhat med de maledede blomster, og just den smukkeste der var en rose. Den gamle havde glemt at få den af hatten, da hun fik de andre ned i jorden. Men således er det, ikke at have tankerne med sig!

"Hvad!" sagde Gerda, "er her ingen roser!" og sprang ind imellem bedene, søgte og søgte, men der var ingen at finde; da satte hun sig ned og græd, men hendes hede tårer faldt netop der, hvor et rosentræ var sunket, og da de varme tårer vandede jorden, skød træet med ét op, så blomstrende, som da det sank, og Gerda omfavnede det, kyssede roserne og tænkte på de dejlige roser hjemme og med dem på den lille Kay.

"Oh, hvor jeg er blevet sinket!" sagde den lille pige.

"Jeg skulle jo finde Kay! - Ved I ikke hvor han er?" spurgte hun roserne. "Tror I at han er død og borte?"

"Død er han ikke," sagde roserne. "Vi har jo været i jorden, der er alle de døde, men Kay var der ikke!"

"Tak skal I have!" sagde den lille Gerda og hun gik hen til de andre blomster og så ind i deres kalk og spurgte: "Ved I ikke, hvor lille Kay er?"

Men hver blomst stod i solen og drømte sit eget eventyr eller historie, af dem fik lille Gerda så mange, mange, men ingen vidste noget om Kay.

Og hvad sagde da ildliljen?

"Hører du trommen: bum! bum! det er kun to toner, altid bum! bum! hør kvindernes sørgesang! hør præsternes råb! - I sin lange røde kjortel står hindukonen på bålet, flammerne slår op om hende og hendes døde mand; men hindukonen tænker på den levende her i kredsen, ham, hvis øjne brænder hedere end flammerne, ham, hvis øjnes ild når mere hendes hjerte, end de flammer, som snart brænder hendes legeme til aske. Kan hjertets flamme dø i bålets flammer?"

"Det forstår jeg slet ikke!" sagde den lille Gerda.

"Det er mit eventyr!" sagde ildliljen.

Hvad siger konvolvolus?

"Ud over den snævre fjeldvej hænger en gammel ridderborg; Det tætte eviggrønt vokser op om de gamle røde mure, blad ved blad, hen om altanen, og der står en dejlig pige; hun bøjer sig ud over rækværket og ser ned ad vejen. Ingen rose hænger friskere fra grenene, end hun, ingen æbleblomst, når vinden bærer den fra træet, er mere svævende, end hun; hvor rasler den prægtige silkekjortel. 'Kommer han dog ikke!'

"Er det Kay, du mener," spurgte lille Gerda.

"Jeg taler kun om mit eventyr, min drøm," svarede konvolvolus.

Hvad siger den lille sommergæk?

"Mellem træerne hænger i snore det lange bræt, det er en gynge; to nydelige småpiger, - kjolerne er hvide som sne, lange grønne silkebånd flagrer fra hattene, - sidder og gynger; broderen, der er større end de, står op i gytgen, han har armen om snoren for at holde sig, thi i den ene hånd har han en lille skål, i den anden en kridtpibe, han blæser sæbebobler; gytgen går, og boblerne flyver med dejlige, vekslende farver; den sidste hænger endnu ved pibestilken og bøjer sig i vinden; gytgen går. Den lille sorte hund, let som boblerne, rejser sig på bagbenene og vil med i gytgen, den flyver; hunden dumper, bjæffer og er vred; den gækkes, boblerne brister, - et gyngende bræt, et

springende skumbillede er min sang!"

"Det kan gerne være, at det er smukt, hvad du fortæller, men du siger det så sørgeligt og nævner slet ikke Kay. Hvad siger hyacinterne?"

"Der var tre dejlige søstre, så gennemsigtige og fine; den enes kjortel var rød, den andens var blå, den tredjes ganske hvid; hånd i hånd dansede de ved den stille sø i det klare måneskin. De var ikke elverpiger, de var menneskebørn. Der duftede så sødt, og pigerne svandt i skoven; duften blev stærkere; - tre ligkister, i dem lå de dejlige piger, gled fra skovens tykning hen over søen; sankthansorme fløj skinnende rundt om, som små svævende lys. Sover de dansende piger, eller er de døde? - Blomsterduften siger, de er lig; aftenklokken ringer over de døde!"

"Du gør mig ganske bedrøvet," sagde den lille Gerda. "Du dufter så stærkt; jeg må tænke på de døde piger! ak, er da virkelig lille Kay død? Roserne har været nede i jorden, og de siger nej!"

"Ding, dang!" ringede hyacintens klokker. "Vi ringer ikke over lille Kay, ham kender vi ikke! vi synger kun vor vise, den eneste, vi kan!"

Og Gerda gik hen til smørblomsten, der skinnede frem imellem de glinsende, grønne blade.

"Du er en lille klar sol!" sagde Gerda. "Sig mig, om du ved, hvor jeg skal finde min legebroder?"

Og smørblomsten skinnede så smukt og så på Gerda igen. Hvilken vise kunne vel smørblomsten synge? Den var heller ikke om Kay.

"I en lille gård skinnede Vorherres sol så varmt den første forårsdag; strålerne gled ned ad naboens hvide væg, tæt ved groede de første gule blomster, skinnende guld i de varme solstråler; gamle bedstemoder var ude i sin stol, datterdatteren den fattige, kønne tjenestepige, kom hjem et kort besøg; hun kyssede bedstemoderen. Det var guld, hjertets guld i det velsignede kys. Guld på munden, guld i grunden, guld deroppe i morgenstunden! Se, det er min lille historie!" sagde smørblomsten.

"Min gamle stakkels bedstemoder!" sukkede Gerda.

"Ja hun længes vist efter mig, er bedrøvet for mig, ligesom hun var for lille Kay. Men jeg kommer snart hjem igen, og så bringer jeg Kay med. - Det kan ikke hjælpe, at jeg spørger blomsterne, de kan kun deres egen vise, de siger mig ikke besked!" og så bandt hun sin lille kjole op, for at hun kunne løbe raskere; men pinseliljen slog hende over benet, i det hun sprang over den; da blev hun stående, så på den lange gule blomst og spurgte: "Ved du måske noget?" og hun bøjed sig

lige ned til pinseliljen. Og hvad sagde den?

"Jeg kan se mig selv! jeg kan se mig selv!" sagde pinseliljen. "Oh, oh, hvor jeg lugter! - Oppe på det lille kvistkammer, halv klædt på, står en lille danserinde, hun står snart på ét ben, snart på to, hun sparker af den hele verden, hun er bare øjenforblindelse. Hun hælder vand af tepotten ud på et stykke tøj, hun holder, det er snørlivet; - renlighed er en god ting! den hvide kjole hænger på knagen, den er også vasket i tepotten og tørret på taget; den tager hun på, det safrangule tørklæde om halsen, så skinner kjolen mere hvid. Benet i vejret! se hvor hun knejser på en stilk! jeg kan se mig selv! jeg kan se mig selv!"

"Det bryder jeg mig slet ikke om!" sagde Gerda. "Det er ikke noget at fortælle mig!" og så løb hun til udkanten af haven.

Døren var lukket, men hun vrikkede i den rustne krampe, så den gik løs, og døren sprang op, og så løb den lille Gerda på bare fødder ud i den vide verden. Hun så tre gange tilbage, men der var ingen, som kom efter hende; til sidst kunne hun ikke løbe mere og satte sig på en stor sten, og da hun så sig rundt om, var sommeren forbi, det var sent på efteråret, det kunne man slet ikke mærke derinde i den dejlige have, hvor der var altid solskin og alle årstiders blomster.

"Gud! hvor jeg har sinket mig!" sagde den lille Gerda: "Det er jo blevet efterår! så tør jeg ikke hvile!" og hun rejste sig for at gå.

Oh, hvor hendes små fødder var ømme og trætte, og rundt om så det koldt og råt ud; de lange pileblade var ganske gule og tågen dryppede i vand fra dem, et blad faldt efter et andet, kun slåentornen stod med frugt, så stram og til at rimpe munden sammen. Oh hvor det var gråt og tungt i den vide verden.

Fjerde historie.

Prins og prinsesse.

Gerda måtte igen hvile sig; da hoppede der på sneen, lige over for hvor hun sad, en stor krage, den havde længe siddet, set på hende og vrikket med hovedet; nu sagde den: "Kra! kra! - go' da! go' da!" Bedre kunne den ikke sige det, men den mente det så godt med den lille pige og spurgte, hvorhen hun gik så alene ude i den vide verden. Det ord: alene forstod Gerda meget godt og følte ret, hvor meget der lå deri, og så fortalte hun kragen sit hele liv og levned og spurgte, om den ikke havde set Kay.

Og kragen nikkede ganske betænksomt og sagde: "Det kunne være! det kunne være!"

"Hvad, tror du!" råbte den lille pige og havde nær

klemte kragen ihjel, således kyssede hun den.

"Fornuftig, fornuftig!" sagde kragen. "Jeg tror, jeg ved, - jeg tror, det kan være den lille Kay! men nu har han vist glemt dig for prinsessen!"

"Bor han hos en prinsesse?" spurgte Gerda.

"Ja hør!" sagde kragen, "men jeg har så svært ved at tale dit sprog. Forstår du kragemål så skal jeg bedre fortælle!"

"Nej, det har jeg ikke lært!" sagde Gerda, "men bedstemoder kunne det, og p-mål kunne hun. Bare jeg havde lært det!"

"Gør ikke noget!" sagde kragen, "jeg skal fortælle, så godt jeg kan, men dårligt bliver det alligevel," og så fortalte den, hvad den vidste.

"I dette kongerige, hvor vi nu sidder, bor en prinsesse, der er så uhyre klog, men hun har også læst alle aviser, der er til i verden, og glemt dem igen, så klog er hun. Forleden sidder hun på tronen, og det er ikke så morsomt endda, siger man, da kommer hun til at nynne en vise, det var netop den: 'Hvorfor skulle jeg ikke gifte mig!' 'Hør, det er der noget i,' siger hun, og så ville hun gifte sig, men hun ville have en mand, der forstod at svare, når man talte til ham, en der ikke stod og kun så fornem ud, for det er så kedeligt. Nu lod hun alle hofdamerne tromme sammen, og da de hørte, hvad hun ville, blev de så fornøjede, 'det kan jeg godt lide!' sagde de, 'sådant noget tænkte jeg også på forleden!' - Du kan tro, at det er sandt hvert ord jeg siger!" sagde kragen. "Jeg har en tam kæreste, der går frit om på slottet, og hun har fortalt mig alt!"

Det var naturligvis også en krage hans kæreste, for krage søger mage, og det er altid en krage.

"Aviserne kom straks ud med en kant af hjerter og prinsessens navnetræk; man kunne læse sig til, at det stod enhver ung mand, der så godt ud, frit for at komme op på slottet og tale med prinsessen, og den, som talte, så at man kunne høre han var hjemme der, og talte bedst, ham ville prinsessen tage til mand! - Ja, ja!" sagde kragen, "du kan tro mig, det er så vist, som jeg sidder her, folk strømmede til, der var en trængsel og en løben, men det lykkedes ikke, hverken den første eller anden dag. De kunne alle sammen godt tale, når de var ude på gaden, men når de kom ind af slotsporten og så garden i sølv, og op ad trapperne lakajerne i guld og de store oplyste sale, så blev de forbløffet; og stod de foran tronen, hvor prinsessen sad, så vidste de ikke at sige uden det sidste ord, hun havde sagt, og det brød hun sig ikke om at høre igen. Det var ligesom om folk derinde havde fået snustobak

på maven og var faldet i dvale, indtil de kom ud på gaden igen, ja, så kunne de snakke. Der stod en række lige fra byens port til slottet. Jeg var selv inde at se det!" sagde kragen. "De blev både sultne og tørstige, men fra slottet fik de ikke engang så meget, som et glas lunket vand. Vel havde nogle af de klogeste taget smørrebrød med, men de delte ikke med deres nabo, de tænkte, som så: Lad ham kun se sulten ud, så tager prinsessen ham ikke!"

"Men Kay, lille Kay!" spurgte Gerda. "Når kom han? Var han mellem de mange?"

"Giv tid! giv tid! nu er vi lige ved ham! det var den tredje dag, da kom der en lille person, uden hest eller vogn, ganske frejdig marcherende lige op til slottet; hans øjne skinnede som dine, han havde dejlige lange hår, men ellers fattige klæder!"

"Det var Kay!" jublede Gerda. "Oh, så har jeg fundet ham!" og hun klappede i hænderne.

"Han havde en lille ransel på ryggen!" sagde kragen.

"Nej, det var vist hans slæde!" sagde Gerda, "for med slæden gik han bort!"

"Det kan gerne være!" sagde kragen, "jeg så ikke så nøje til! men det ved jeg af min tamme kæreste, at da han kom ind af slotsporten og så livgarden i sølv og opad trappen lakajerne i guld, blev han ikke det bitterste forknyt, han nikkede og sagde til dem: "Det må være kedeligt at stå på trappen, jeg går hellere indenfor!" Der skinnede salene med lys; gehejmeråder og excellencer gik på bare fødder og bar guldfade; man kunne nok blive højtidelig! hans støvler knirkede så frygtelig stærkt, men han blev dog ikke bange!"

"Det er ganske vist Kay!" sagde Gerda, "jeg ved, han havde nye støvler, jeg har hørt dem knirke i bedstemoders stue!"

"Ja knirke gjorde de!" sagde kragen, "og frejdig gik han lige ind for prinsessen, der sad på en perle, så stor som et rokkehjul; og alle hofdamerne med deres piger og pigers piger, og alle kavalererne med deres tjenere og tjeneres tjenere, der holder dreng, stod opstillet rundt om; og jo nærmere de stod ved døren, jo stoltere så de ud. Tjenernes tjeneres dreng, der altid går i tøfler, er næsten ikke til at se på, så stolt står han i døren!"

"Det må være grueligt!" sagde den lille Gerda. "Og Kay har dog fået prinsessen!"

"Havde jeg ikke været en krage, så havde jeg taget hende, og det uagtet jeg er forlovet. Han skal have talt lige så godt, som jeg taler, når jeg taler kragemål, det har jeg fra min tamme kæreste. Han var frejdig og

nydelig; han var slet ikke kommet for at fri, bare alene kommet for at høre prinsessens klogskab, og den fandt han god, og hun fandt ham god igen!"

"Ja, vist! det var Kay!" sagde Gerda, "han var så klog, han kunne hovedregning med brøk! - Oh, vil du ikke føre mig ind på slottet!"

"Ja, det er let sagt!" sagde kragen. "Men hvorledes gør vi det? Jeg skal tale derom med min tamme kæreste; hun kan vel råde os; thi det må jeg sige dig, sådan en lille pige, som du, får aldrig lov at komme ordentlig ind!"

"Jo, det gør jeg!" sagde Gerda. "Når Kay hører jeg er her, kommer han straks ud og henter mig!"

"Vent mig ved stenten der!" sagde kragen, vrikkede med hovedet og fløj bort.

Først da det var mørk aften kom kragen igen tilbage: "Rar! rar!" sagde den. "Jeg skal hilse dig fra hende mange gange! og her er et lille brød til dig, det tog hun i køknet, der er brød nok og du er vist sulten! - Det er ikke muligt, at du kan komme ind på slottet, du har jo bare fødder; garden i sølv og lakajerne i guld vil ikke tillade det; men græd ikke, du skal dog nok komme derop. Min kæreste ved en lille bagtrappe, som fører til sovekamret, og hun ved, hvor hun skal tage nøglen!"

Og de gik ind i haven, i den store allé, hvor det ene blad faldt efter det andet, og da på slottet lysene slukkedes, det ene efter det andet, førte kragen lille Gerda hen til en bagdør, der stod på klem.

Oh, hvor Gerdas hjerte bankede af angst og længsel! det var ligesom om hun skulle gøre noget ondt, og hun ville jo kun have at vide, om det var lille Kay; jo, det måtte være ham; hun tænkte så levende på hans kloge øjne, hans lange hår; hun kunne ordentlig se, hvorledes han smilede, som da de sad hjemme under roserne. Han ville vist blive glad ved at se hende, høre hvilken lang vej, hun havde gået for hans skyld, vide, hvor bedrøvet de alle hjemme havde været, da han ikke kom igen. Oh, det var en frygt og en glæde.

Nu var de på trappen; der brændte en lille lampe på et skab; midt på gulvet stod den tamme krage og drejede hovedet til alle sider og betragtede Gerda, der nejede, som bedstemoder havde lært hende.

"Min forlovede har talt så smukt om Dem, min lille frøken," sagde den tamme krage, "Deres vita, som man kalder det, er også meget rørende! - Vil De tage lampen, så skal jeg gå foran. Vi går her den lige vej, for der træffer vi ingen!"

"Jeg synes her kommer nogen lige bagefter!" sagde Gerda, og det susede forbi hende; det var ligesom

skygger hen ad væggen, heste med flagrende manker og tynde ben, jægerdreng, herrer og damer til hest.

"Det er kun drømmene!" sagde kragen, "de kommer og henter det høje herskabs tanker til jagt, godt er det, så kan De bedre betragte dem i sengen. Men lad mig se, kommer De til ære og værdighed, at De da viser et taknemmeligt hjerte!"

"Det er jo ikke noget at snakke om!" sagde kragen fra skoven.

Nu kom de ind i den første sal, den var af rosenrødt atlask med kunstige blomster opad væggen; her susede dem allerede drømmene forbi, men de fór så hurtigt, at Gerda ikke fik set det høje herskab. Den ene sal blev prægtigere end den anden; jo man kunne nok blive forbløffet, og nu var de i sovekamret. Loftet herinde lignede en stor palme med blade af glas, kostbart glas, og midt på gulvet hang i en tyk stilk af guld to senge, der hver så ud som liljer: Den ene var hvid, i den lå prinsessen; den anden var rød, og i den var det at Gerda skulle søge lille Kay; hun bøjede et af de røde blade til side og da så hun en brun nakke. - Oh, det var Kay! - Hun råbte ganske højt hans navn, holdt lampen hen til ham - drømmene susede til hest ind i stuen igen - han vågnede, drejede hovedet og ? ? det var ikke den lille Kay.

Prinsen lignede ham kun på nakken, men ung og smuk var han. Og fra den hvide liljeseng tittede prinsessen ud, og spurgte hvad det var. Da græd den lille Gerda og fortalte hele sin historie og alt, hvad kragerne havde gjort for hende.

"Din lille stakkel!" sagde prinsen og prinsessen, og de roste kragerne og sagde, at de var slet ikke vrede på dem, men de skulle dog ikke gøre det oftere. Imidlertid skulle de have en belønning.

"Vil I flyve frit?" spurgte prinsessen, "eller vil I have fast ansættelse som hofkrager med alt, hvad der falder af i køknet?"

Og begge kragerne nejede og bad om fast ansættelse; for de tænkte på deres alderdom og sagde, "det var så godt at have noget for den gamle mand," som de kalder det.

Og prinsen stod op af sin seng og lod Gerda sove i den, og mere kunne han ikke gøre. Hun foldede sine små hænder og tænkte: "Hvor dog mennesker og dyr er gode," og så lukkede hun sine øjne og sov så velsignet. Alle drømmene kom igen flyvende ind, og da så de ud som Guds engle, og de trak en lille slæde, og på den sad Kay og nikkede; men det hele var kun drømmeri, og derfor var det også borte igen, så snart

hun vågnede.

Næste dag blev hun klædt på fra top til tå i silke og fløjel; hun fik tilbud at blive på slottet og have gode dage, men hun bad alene om at få en lille vogn med en hest for og et par små støvler, så ville hun igen køre ud i den vide verden og finde Kay.

Og hun fik både støvler og muffe; hun blev så nydeligt klædt på, og da hun ville af sted, holdt ved døren en ny karet af purt guld; prinsens og prinsessens våben lyste fra den som en stjerne; kusk, tjenere og forridere, for der var også forridere, sad klædt i guldkroner. Prinsen og prinsessen hjalp hende selv i vognen og ønskede hende al lykke. Skovkragen, der nu var blevet gift, fulgte med de første tre mil; den sad ved siden af hende, for den kunne ikke tåle at køre baglæns; den anden krage stod i porten og slog med vingerne, den fulgte ikke med, thi den led af hovedpine, siden den havde fået fast ansættelse og for meget at spise. Indeni var kareten foret med sukkerkringler, og i sædet var frugter og pebernødder.

"Farvel! farvel!" råbte prins og prinsesse, og lille Gerda græd, og kragen græd; - således gik de første mil; da sagde også kragen farvel, og det var den tungeste afsked; den fløj op i et træ og slog med sine sorte vinger, så længe den kunne se vognen, der strålede, som det klare solskin.

Femte historie.

Den lille røverpige.

De kørte gennem den mørke skov, men kareten skinnede som et blus, det skar røverne i øjnene, det kunne de ikke tåle.

"Det er guld! det er guld!" råbte de, styrtede frem, tog fat i hestene, slog de små jockeyer, kusken og tjenerne ihjel, og trak nu den lille Gerda ud af vognen.

"Hun er fed, hun er nydelig, hun er fedet med nødderne!" sagde den gamle røverkælling, der havde et langt, stridt skæg og øjenbryn, der hang hende ned over øjnene. "Det er så godt som et lille fedelam! nå, hvor hun skal smage!" og så trak hun sin blanke kniv ud og den skinnede, så at det var gruelt.

"Av!" sagde kællingen lige i det samme, hun blev bidt i øret af sin egen lille datter, der hang på hendes ryg og var så vild og uvorn, så det var en lyst. "Din lede unge!" sagde moderen og fik ikke tid til at slagte Gerda.

"Hun skal lege med mig!" sagde den lille røverpige. "Hun skal give mig sin muffe, sin smukke kjole, sove hos mig i min seng!" og så bed hun igen, så røverkællingen sprang i vejret og drejede sig rundt, og

alle røverne lo og sagde: "Se, hvor hun danser med sin unge!"

"Jeg vil ind i kareten!" sagde den lille røverpige og hun måtte og ville have sin vilje, for hun var så forkælet og så stiv. Hun og Gerda sad ind i den, og så kørte de over stub og tjørn dybere ind i skoven. Den lille røverpige var så stor som Gerda, men stærkere, mere bredskuldret og mørk i huden; øjnene var ganske sorte, de så næsten bedrøvede ud. Hun tog den lille Gerda om livet og sagde: "De skal ikke slagte dig, så længe jeg ikke bliver vred på dig! Du er sagtens en prinsesse?"

"Nej," sagde lille Gerda og fortalte hende alt, hvad hun havde oplevet, og hvor meget hun holdt af lille Kay.

Røverpigen så ganske alvorlig på hende, nikkede lidt med hovedet og sagde: "De skal ikke slagte dig, selv om jeg endogså bliver vred på dig, så skal jeg nok selv gøre det!" og så tørrede hun Gerdas øjne og puttede så begge sine hænder ind i den smukke muffe, der var så blød og så varm.

Nu holdt kareten stille; de var midt inde i gården af et røverslot; det var revnet fra øverst til nederst, ravne og krager fløj ud af de åbne huller, og de store bulbidere, der hver så ud til at kunne sluge et menneske, sprang højt i vejret, men de gøede ikke, for det var forbudt.

I den store, gamle, sodede sal brændte midt på stengulvet en stor ild; røgen trak hen under loftet og måtte selv se at finde ud; en stor bryggerkedel kogte med suppe, og både harer og kaniner vendtes på spid.

"Du skal sove i nat med mig her hos alle mine smådyr!" sagde røverpigen. De fik at spise og drikke og gik så hen i et hjørne, hvor der lå halm og tæpper. Ovenover sad på lægter og pinde næsten hundrede duer, der alle syntes at sove, men drejede sig dog lidt, da småpigerne kom.

"Det er alle sammen mine!" sagde den lille røverpige og greb rask fat i en af de nærmeste, holdt den ved benene og rystede den, så at den slog med vingerne. "Kys den!" råbte hun og baskede Gerda med den i ansigtet. "Der sidder skovkanaljerne!" blev hun ved og viste bag en mængde tremmer, der var slået for et hul i muren højt oppe. "Det er skovkanaljer, de to! de flyver straks væk, har man dem ikke rigtigt låset; og her står min gamle kæreste Bæh!" og hun trak ved hornet et rensdyr, der havde en blank kobbering om halsen og var bundet. "Ham må vi også have i klemme, ellers springer han med fra os. Hver evige aften kilder jeg ham på halsen med min skarpe kniv, det er han så bange for!" og den lille pige trak en lang kniv ud af en

sprække i muren og lod den glide over rensdyrets hals; det stakkels dyr slog ud med benene, og røverpigen lo og trak så Gerda med ned i sengen.

"Vil du have kniven med, når du skal sove?" spurgte Gerda og så lidt bange til den.

"Jeg sover altid med kniv!" sagde den lille røverpige. "Man ved aldrig, hvad der kan komme. Men fortæl mig nu igen, hvad du fortalte før om lille Kay, og hvorfor du er gået ud i den vide verden." Og Gerda fortalte forfra, og skovduerne kurrede deroppe i buret, de andre duer sov. Den lille røverpige lagde sin arm om Gerdas hals, holdt kniven i den anden hånd og sov, så man kunne høre det; men Gerda kunne slet ikke lukke sine øjne, hun vidste ikke, om hun skulle leve eller dø. Røverne sad rundt om ilden, sang og drak, og røverkællingen slog kolbøtter. Oh! det var ganske grueligt for den lille pige at se på.

Da sagde skovduerne: "Kurre, kurre! vi har set den lille Kay. En hvid høne bar hans slæde, han sad i snedronningens vogn, der fór lavt hen over skoven, da vi lå i rede; hun blæste på os unger, og alle døde de uden vi to; kurre! kurre!"

"Hvad siger I deroppe?" råbte Gerda, "hvor rejste snedronningen hen? Ved I noget derom?"

"Hun rejste sagtens til Lapland, for der er altid sne og is! spørg bare rensdyret, som står bundet i strikken."

"Der er is og sne, der er velsignet og godt!" sagde rensdyret; "der springer man frit om i de store skinnende dale! der har snedronningen sit sommertelt, men hendes faste slot er oppe mod Nordpolen, på den ø, som kaldes Spitsberg!"

"Oh Kay, lille Kay!" sukkede Gerda.

"Nu skal du ligge stille!" sagde røverpigen, "ellers får du kniven op i maven!"

Om morgnen fortalte Gerda hende alt, hvad skovduerne havde sagt, og den lille røverpige så ganske alvorlig ud, men nikkede med hovedet og sagde: "Det er det samme! det er det samme. - Ved du, hvor Lapland er?" spurgte hun rensdyret.

"Hvem skulle bedre vide det end jeg," sagde dyret, og øjnene spillede i hovedet på det. "Der er jeg født og båret, der har jeg sprunget på snemarken!"

"Hør!" sagde røverpigen til Gerda, "du ser, at alle vore mandfolk er borte, men mutter er her endnu, og hun bliver, men op ad morgenstunden drikker hun af den store flaske og tager sig så en lille lur ovenpå; - så skal jeg gøre noget for dig!" Nu sprang hun ud af sengen, fór hen om halsen på moderen, trak hende i mundskægget og sagde: "min egen søde gedebuk, god

morgen!" Og moderen knipsede hende under næsen, så den blev rød og blå, men det var alt sammen af bare kærlighed.

Da så moderen havde drukket af sin flaske og fik sig en lille lur, gik røverpigen hen til rensdyret og sagde: "Jeg kunne have besynderlig lyst til endnu at kilde dig mange gange med den skarpe kniv, for så er du så morsom, men det er det samme, jeg vil løsne din snor og hjælpe dig udenfor, at du kan løbe til Lapland, men du skal tage benene med dig og bringe mig denne lille pige til snedronningens slot, hvor hendes legebroder er. Du har nok hørt, hvad hun fortalte, thi hun snakkede højt nok, og du lurer!"

Rensdyret sprang højt af glæde. Røverpigen løftede lille Gerda op og havde den forsigtighed at binde hende fast, ja endogså at give hende en lille pude at sidde på. "Det er det samme," sagde hun, "der har du dine lodne støvler, for det bliver koldt, men muffen beholder jeg, den er alt for nydelig! Alligevel skal du ikke fryse. Her har du min moders store bælgvanter, de når dig lige op til albuen; stik i! - Nu ser du ud på hænderne ligesom min ækle moder!"

Og Gerda græd af glæde.

"Jeg kan ikke lide at du tviner!" sagde den lille røverpige. "Nu skal du just se fornøjet ud! og der har du to brød og en skinke, så kan du ikke sulte." Begge dele blev bundet bag på rensdyret; den lille røverpige åbnede døren, lokkede alle de store hunde ind, og så skar hun strikken over med sin kniv og sagde til rensdyret: "Løb så! men pas vel på den lille pige!"

Og Gerda strakte hænderne, med de store bælgvanter, ud mod røverpigen og sagde farvel, og så fløj rensdyret af sted over buske og stubbe, gennem den store skov, over moser og stepper, alt hvad det kunne. Ulvene hylede, og ravnene skreg. "Fut! fut!" sagde det på himlen. Det var ligesom om den nyste rødt.

"Det er mine gamle nordlys!" sagde rensdyret, "se, hvor de lyser!" og så løb det endnu mere af sted, nat og dag; brødene blev spist, skinken med og så var de i Lapland.

Sjette historie.

Lappekonen og finnekonen.

De holdt stille ved et lille hus; det var så ynkeligt; taget gik ned til jorden, og døren var så lav, at familien måtte krybe på maven, når den ville ud eller ind. Her var ingen hjemme uden en gammel lappekone, der stod og stegte fisk ved en tranlampe; og rensdyret fortalte hele Gerdas historie, men først sin egen, for det syntes, at den var meget vigtigere, og Gerda var så

forkommen af kulde, at hun ikke kunne tale.

"Ak, I arme stakler!" sagde lappekonen, "da har I langt endnu at løbe! I må af sted over hundrede mil ind i Finmarken, for der ligger snedronningen på landet og brænder blålys hver evige aften. Jeg skal skrive et par ord på en tør klipfisk, papir har jeg ikke, den skal jeg give eder med til finnekonen deroppe, hun kan give eder bedre besked, end jeg!"

Og da nu Gerda var blevet varmet og havde fået at spise og drikke, skrev lappekonen et par ord på en tør klipfisk, bad Gerda passe vel på den, bandt hende igen fast på rensdyret og det sprang af sted. "Fut! fut!" sagde det oppe i luften, hele natten brændte de dejligste blå nordlys; - og så kom de til Finmarken og bankede på finnekons skorsten, for hun havde ikke engang dør.

Der var en hede derinde, så finnekonen selv gik næsten ganske nøgen; lille var hun og ganske grumset; hun løsnede straks klæderne på lille Gerda, tog bælgvanterne og støvlerne af, for ellers havde hun fået det for hedt, lagde rensdyret et stykke is på hovedet og læste så, hvad der stod skrevet på klipfisken; hun læste det tre gange, og så kunne hun det udenad og puttede fisken i madgryden, for den kunne jo godt spises, og hun spildte aldrig noget.

Nu fortalte rensdyret først sin historie, så den lille Gerdas, og finnekonen plirede med de kloge øjne, men sagde ikke noget.

"Du er så klog," sagde rensdyret; "jeg ved, du kan binde alle verdens vinde i en sytråd; når skipperen løser den ene knude, får han god vind, løser han den anden, da blæser det skrappt, og løser han den tredje og fjerde, da stormer det, så skovene falder om. Vil du ikke give den lille pige en drik, så hun kan få tolv mands styrke og overvinde snedronningen."

"Tolv mands styrke," sagde finnekonen; "jo, det vil godt forslå!" og så gik hun hen på en hylde, tog et stort sammenrullet skind frem, og det rullede hun op; der var skrevet underlige bogstaver derpå, og finnekonen læste, så vandet haglede ned af hendes pande.

Men rensdyret bad igen så meget for den lille Gerda, og Gerda så med så bedende øjne, fulde af tårer, på finnekonen, at denne begyndte igen at plire med sine og trak rensdyret hen i en krog, hvor hun hviskede til det, medens det fik frisk is på hovedet:

"Den lille Kay er rigtignok hos snedronningen og finder alt der efter sin lyst og tanke og tror, det er den bedste del af verden, men det kommer af, at han har fået en glassplint i hjertet og et lille glaskorn i øjet; de

må først ud, ellers bliver han aldrig til menneske, og snedronningen vil beholde magten over ham!"

"Men kan du ikke give den lille Gerda noget ind, så hun kan få magt over det hele?"

"Jeg kan ikke give hende større magt, end hun allerede har! ser du ikke, hvor stor den er? Ser du ikke, hvor mennesker og dyr må tjene hende, hvorledes hun på bare ben er kommet så vel frem i verden. Hun må ikke af os vide sin magt, den sidder i hendes hjerte, den sidder i, hun er et sødt uskyldigt barn. Kan hun ikke selv komme ind til snedronningen og få glasset ud af lille Kay, så kan vi ikke hjælpe! To mil herfra begynder snedronningens have, derhen kan du bære den lille pige; sæt hende af ved den store busk, der står med røde bær i sneen, hold ikke lang faddersladder og skynd dig her tilbage!" Og så løftede finnekonen den lille Gerda op på rensdyret, der løb alt, hvad det kunne. "Oh, jeg fik ikke mine støvler! jeg fik ikke mine bælgvanter!" råbte den lille Gerda, det mærkede hun i den sviende kulde, men rensdyret turde ikke standse, det løb, til det kom til den store busk med de røde bær; der satte det Gerda af, kyssede hende på munden, og der løb store, blanke tårer ned over dyrets kinder, og så løb det, alt hvad det kunne, igen tilbage. Der stod den stakkels Gerda uden sko, uden handsker, midt i det frygtelige iskolde Finmarken.

Hun løb fremad, så stærkt hun kunne; da kom der et helt regiment snefnug; men de faldt ikke ned fra himlen, den var ganske klar og skinnede af nordlys; snefnuggene løb lige hen ad jorden, og jo nærmere de kom, des større blev de; Gerda huskede nok, hvor store og kunstige de havde set ud, dengang hun så snefnuggene gennem brændglasset, men her var de rigtignok anderledes store og frygtelige, de var levende, de var snedronningens forposter; de havde de underligste skikkelser; nogle så ud som fæle store pindsvin, andre, som hele knuder af slanger, der stak hovederne frem, og andre, som små tykke bjørne på hvem hårene struttede, alle skinnende hvide, alle var de levende snefnug.

Da bad den lille Gerda sit fadervor, og kulden var så stærk at hun kunne se sin egen ånde; som en hel røg stod den hende ud af munden; ånden blev tættere og tættere og den formede sig til små klare engle, der voksede mere og mere, når de rørte ved jorden; og alle havde de hjelm på hovedet og spyd og skjold i hænderne; de blev flere og flere, og da Gerda havde endt sit fadervor, var der en hel legion om hende; de huggede med deres spyd på de gruelige snefnug så de

sprang i hundrede stykker, og den lille Gerda gik ganske sikker og frejdig frem. Englene klappede hende på fødderne og på hænderne, og så følte hun mindre, hvor koldt det var, og gik rask frem mod snedronningens slot.

Men nu skal vi først se, hvorledes Kay har det. Han tænkte rigtignok ikke på lille Gerda, og allermindst at hun stod uden for slottet.

Syvende historie.

Hvad der skete i snedronningens slot, og hvad der siden skete.

Slottets vægge var af den flygende sne og vinduer og døre af de skærende vinde; der var over hundrede sale, alt ligesom sneen føg, den største strakte sig mange mil, alle belyste af de stærke nordlys, og de var så store, så tomme, så isnende kolde og så skinnende. Aldrig kom her lystighed, ikke engang så meget, som et lille bjørnebal, hvor stormen kunne blæse op, og isbjørnene gå på bagbenene og have fine manerer; aldrig et lille spilleselskab med munddask og slå på lappen; aldrig en lille smule kaffekommers af de hvide rævefrøknær; tomt, stort og koldt var det i snedronningens sale. Nordlysene blussede så nøjagtigt, at man kunne tælle sig til, når de var på det højeste, og når de var på det laveste. Midt derinde i den tomme uendelige snesal var der en frossen sø; den var revnet i tusinde stykker, men hvert stykke var så akkurat lig det andet, at det var et helt kunststykke; og midt på den sad snedronningen, når hun var hjemme, og så sagde hun, at hun sad i forstandens spejl, og at det var det eneste og bedste i denne verden.

Lille Kay var ganske blå af kulde, ja næsten sort, men han mærkede det dog ikke, for hun havde jo kysset kuldegysset af ham, og hans hjerte var så godt som en isklump. Han gik og slæbte på nogle skarpe flade isstykker, som han lagde på alle mulige måder, for han ville have noget ud deraf; det var ligesom når vi andre har små træplader og lægger disse i figurer, der kaldes det kinesiske spil. Kay gik også og lagde figurer, de allerkunstigste, det var forstands-isspillet; for hans øjne var figurerne ganske udmærkede og af den allerhøjeste vigtighed; det gjorde det glaskorn, der sad ham i øjet! han lagde hele figurer, der var et skrevet ord, men aldrig kunne han finde på at lægge det ord, som han just ville, det ord: Evigheden, og snedronningen havde sagt: "Kan du udfinde mig den figur, så skal du være din egen herre, og jeg forærer dig hele verden og et par nye skøjter." Men han kunne ikke.

"Nu suser jeg bort til de varme lande!" sagde snedronningen, "jeg vil hen og kigge ned i de sorte gryder!" - Det var de ildsprudende bjerge, Etna og Vesuv, som man kalder dem. - "Jeg skal hvidte dem lidt! det hører til; det gør godt oven på citroner og vindruer!" og så fløj snedronningen, og Kay sad ganske ene i den mange mil store tomme issal og så på isstykkerne og tænkte og tænkte, så det knagede i ham, ganske stiv og stille sad han, man skulle tro han var frosset ihjel.

Da var det, at den lille Gerda trådte ind i slottet gennem den store port, der var skærende vinde; men hun læste en aftenbøn, og da lagde vindene sig, som de ville sove, og hun trådte ind i de store, tomme kolde sale - da så hun Kay, hun kendte ham, hun fløj ham om halsen, holdt ham så fast og råbte: "Kay! søde lille Kay! så har jeg da fundet dig!"

Men han sad ganske stille, stiv og kold; - da græd den lille Gerda hede tårer, de faldt på hans bryst, de trængte ind i hans hjerte, de optøede isklumpen og fortærede den lille spejlstump derinde; han så på hende og hun sang salmen:

"Roserne vokser i dale,
der får vi barn Jesus i tale!"

Da brast Kay i gråd; han græd, så spejlkornet trillede ud af øjnene, han kendte hende og jublede: "Gerda! søde lille Gerda! - hvor har du dog været så længe? Og hvor har jeg været?" Og han så rundt om sig. "Hvor her er koldt! hvor her er tomt og stort!" og han holdt sig fast til Gerda, og hun lo og græd af glæde; det var så velsignet, at selv isstykkerne dansede af glæde rundt om og da de var trætte og lagde sig, lå de netop i de bogstaver, som snedronningen havde sagt, han skulle udfinde, så var han sin egen herre, og hun ville give ham hele verden og et par nye skøjter.

Og Gerda kyssede hans kinder, og de blev blomstrende; hun kyssede hans øjne, og de lyste som hendes, hun kyssede hans hænder og fødder, og han var sund og rask. Snedronningen måtte gerne komme hjem: Hans fribrev stod skrevet der med skinnende isstykker.

Og de tog hinanden i hænderne og vandrede ud af det store slot; de talte om bedstemoder og om roserne oppe på taget; og hvor de gik, lå vindene ganske stille og solen brød frem; og da de nåede busken med de røde bær, stod rensdyret der og ventede; det havde en anden ung ren med, hvis yver var fuldt, og den gav de små sin varme mælk og kyssede dem på munden. Så bar de Kay og Gerda først til finnekonen, hvor de

varmede sig op i den hede stue og fik besked om hjemrejsen, så til lappekonen, der havde syet dem nye klæder og gjort sin slæde i stand.

Og rensdyret og den unge ren sprang ved siden og fulgte med, lige til landets grænse, der tittede det første grønne frem, der tog de afsked med rensdyret og med lappekonen. "Farvel!" sagde de alle sammen. Og de første små fugle begyndte at kvitre, skoven havde grønne knopper, og ud fra den kom ridende på en prægtig hest, som Gerda kendte (den havde været spændt for guldkareten) en ung pige med en skinnende rød hue på hovedet og pistoler foran sig; det var den lille røverpige, som var ked af at være hjemme og ville nu først nord på og siden af en anden kant, dersom hun ikke blev fornøjet. Hun kendte straks Gerda, og Gerda kendte hende, det var en glæde.

"Du er en rar fyr til at traske om!" sagde hun til lille Kay; "jeg gad vide, om du fortjener, man løber til verdens ende for din skyld!"

Men Gerda klappede hende på kinden, og spurgte om prins og prinsesse.

"De er rejste til fremmede lande!" sagde røverpigen.

"Men kragen?" spurgte den lille Gerda.

"Ja kragen er død!" svarede hun. "Den tamme kæreste er blevet enke og går med en stump sort uldgarn om benet; hun klager sig ynkeligt og vrøvl er det hele! - Men fortæl mig nu, hvorledes det er gået dig, og hvorledes du fik fat på ham!"

Og Gerda og Kay fortalte begge to.

"Og snip-snap-snurre-basselurre!" sagde røverpigen, tog dem begge to i hænderne og lovede, at hvis hun engang kom igennem deres by, så ville hun komme op at besøge dem, og så red hun ud i den vide verden, men Kay og Gerda gik hånd i hånd, og som de gik, var det et dejligt forår med blomster og grønt; kirkeklokkerne ringede, og de kendte de høje tårne, den store by, det var i den de boede, og de gik ind i den og hen til bedstemoders dør, op ad trappen, ind i stuen, hvor alt stod på samme sted som før, og uret sagde: "dik! dik!" og viseren drejede; men idet de gik igennem døren, mærkede de, at de var blevet voksne mennesker. Roserne fra tagrenden blomstrede ind af de åbne vinduer, og der stod de små børnestole, og Kay og Gerda satte sig på hver sin og holdt hinanden i hænderne, de havde glemt som en tung drøm den kolde tomme herlighed hos snedronningen. Bedstemoder sad i Guds klare solskin og læste højt af Bibelen: "Uden at I bliver som børn, kommer I ikke i Guds rige!"

Og Kay og Gerda så hinanden ind i øjnene, og de forstod på én gang den gamle salme:

"Roseerne vokser i dale,
der får vi barn Jesus i tale."

Der sad de begge to voksne og dog børn, børn i hjertet,
og det var sommer, den varme, velsignede sommer.

* * *